

VĒSTNIEKU SKOLA

Eiropas Parlamenta Vēstnieku skolu programma

Projekts

“Piecelies un nobalso! Kā es varu veicināt pilsonu līdzdalību vēlēšanās?”

Ernsta Glika Alūksnes Valsts ģimnāzija ir iesaistījusies Eiropas Parlamenta Vēstnieku skolu programmā kopš tās darbības sākuma 2016.gada. Viens no pašiem svarīgākajiem uzdevumiem ir veidot jauniešu izpratni par Eiropas parlamentāro demokrātiju, veidot interesi par politiku. 2022.-2023. mācību gadā EP Vēstnieku skolas apgūst parlamentārās demokrātijas visredzamāko un spilgtāko sabiedrības līdzdalības augstāko izpausmes formu - vēlēšanas.

Demokrātiska sabiedrība nav iedomājama bez aktīvas iedzīvotāju līdzdalības. Var minēt vairākus svarīgus aspektus, kādēļ pilsoniskā aktivitāte ir nozīmīga:

- Tas ir veids, kā uzlabot savstarpējās attiecības – aktivitātēs iesaistītie cilvēki veido ciešākas attiecības savā starpā.
- Tā veicina sociālo saliedētību – kopienas locekļi attīsta uzticības, pieredības un savstarpējās saiknes sajūtu.
- Kopienas un sabiedrības uzlabošanās – īstenojot noteiktas aktivitātes – iesaistoties brīvprātīgajā darbā un veicot citas aktivitātes, iesaistītās personas aktīvi strādā pie tā, lai uzlabotu apstākļus savā kopienā un sabiedrībā kopumā.
- Izglītotība – iesaistoties pilsoniskajās aktivitātēs personas ir zinošākas un kompetentākas būtiskos to dzīvi ietekmējošajos jautājumos.
- Labākas izpratnes veicināšana – pilsoniskā iesaistīšanās iespējas var palīdzēt informēt sabiedrību par vietējiem notikumiem.
- Izaugsmes un attīstības iespējas – pilsoniskā iesaistīšanās var sniegt ieguldījumu kopienas (sabiedrības) attīstībā un panākt pārmaiņas.
- Individuālās atbildības veicināšana – iesaiste pilsoniskajās aktivitātēs mudina personas kļūt par plašākas kopienas daļu, un būt atbildīgiem par savu ieguldījumu šajā kopienā, kā arī tās uzlabošanu visu interesēs.
- Dzīves kvalitātes uzlabošanās – kopienas locekļi var iesaistīties noteiktu jautājumu risināšanā, tos ietekmējot uzlabot sabiedrības dzīves kvalitāti kopumā.
- Labākas valdības veicināšana – pilsoniskā iesaiste ir būtiska funkcionējošai demokrātiskai valdībai. Lai demokrātija darbotos sekmīgi, tai ir nepieciešama sabiedrības līdzdalība. Tā pilsoņiem palīdz apzināties savas

kopienas vajadzības, kā arī to, kā risināt konkrētas problēmas./ What is civic engagement? Definitions, examples, how tos, and more. <https://simplystakeholders.com/civic-engagement-definition/> /

Pilsoniskā līdzdalība ir cilvēka individuāla un mērķtiecīga iesaistīšanās dažādos procesos. Vēlēšanas ir viena no pilsoniskās līdzdalības formām. Demokrātiskās valstīs sabiedrība deputātu rokās nodod varu, lai pēcāk tie pārstāvētu vēlētāju viedokli un intereses. Termini “vēlēt” un “balsot” ir sinonīmi un tiek lietoti gan Satversmē, gan citos normatīvajos aktos. Satversmes 101. pants nodrošina ikvienam Latvijas pilsonim tiesības vēlēt un tikt ievēlētam. / <https://www.tiesibsargs.lv/resource/2022-pilsoniska-lidzdaliba/>

Eiropas demokrātiju aizsardzība nozīmē vēlēšanu procesu aizsardzību, jo īpaši, gādāt, lai arī turpmāk vēlēšanas būtu atklātas un brīvas, lai tiktu saglabātas atklātas demokrātiskas debates un paaugstināta digitālās pasaules atbildība. <https://www.consilium.europa.eu/lv/policies/electoral-rights-and-democratic-participation/#democracy/>

Domājot par EP Vēstnieku skolas projektu “Piecelies un nobalso! Kā es varu veicināt pilsoņu līdzdalību vēlēšanās?”, ģimnāzijas vēstnieki izstrādāja darba virzienus, kuros plānoja uzdevumus. Projekta izstrādes gaitā tika paredzēts:

1. Izglītojošs un kompetencēs balstīts darbs mācību un audzināšanas stundu ietvaros.
2. Sadarbība ar jauniešu centru.
3. Vēstnieku iniciatīvas un organizētie pasākumi.
4. Intervijas un aptauja par iesaistīšanos politiskajās norisēs
5. Priekšlikumi motivācijai piedalīties vēlēšanās

Visa mācību gada laikā, īpaši vecākajām klasēm, sociālo zinātņu stundu un klases stundu ietvaros notika iepazīšanās ar dokumentiem, aptauju rezultātiem un pētījumiem par vēlēšanu tēmu - kāda ir līdzdalības un vēlēšanu loma demokrātiskā sabiedrībā, izvērtēt pilsoņu dalību vēlēšanās, piedāvāt savu redzējumu, kā veicināt pilsoņu, īpaši jauniešu dalību vēlēšanās.

Viens no pētījumiem, ko veikusi Latvijas universitāte un kas ļoti ieinteresēja jauniešus, ir “Vēlētāju aktivitātes samazināšanās cēloņu un to ietekmējošo faktoru izvērtējums” https://petijumi.mk.gov.lv/sites/default/files/title_file/Veletaju%20lidzdalibas%20petijums%20LU_PETIJI_MS.pdf. Kā uzsver vēstures skolotāja I. Mikijanska, šis avots piedāvā plašu vienkopus aprakstītu pārskatu par iepriekš veiktiem pētījumiem par dalību vēlēšanās. Akadēmiski pētījumi par vēlēšanu līdzdalību Latvijā, kuri būtu publicēti recenzētos avotos, ir ļoti maz pieejami. Par tuvāko šai problemātikai ir uzskatāma Lilitas Seimuškānes un Ingas Vilkas (Seimuškāne un Vilka, 2012) raksts par vietējiem referendumiem.

Skolēni iepazinās ar dažādu zinātnieku izstrādātajām teorijām, tās salīdzinot, argumentējot, kura zinātnieka uzskatiem viņi piekrīt, izvirzot idejas savai teorijai.

Mācību stundu ietvaros, izmantojot www.soreizbalsosu.eu un citu projektu materiālus, skolēni diskutē par vērtībām, izsaka viedokli, veido vīziju par vēlētāju. Uz jautājumu “Vai jauniešiem no 16 gadu vecuma jādod tiesības piedalīties Eiropas vēlēšanās? ” 15% 10.klases skolēnu atbildēja apstiprinoši (domāju, ka jaunieši 16gados spēj logiski domāt un pieņemt lēmumus; jo, manuprāt, jaunieši būtu jāiesaista politikā, lai viņiem

rastos interese par to), bet 85%- bija pret (šajā vecumā jauniešus ir viegli iespaidot, tie nav vēl līdz galam pieauguši, daži pat neprot pieņemt pareizos lēmumus; jo vēl nav pietiekoši atbildīgi).

Domājot par demokrātiju, Eiropas vērtībām, skolēniem tika piedāvāts balsot par sev svarīgākajām vērtībām. Ģimnāzijas 10. un 11.klašu skolēnu vēlēšanu rezultāti ir: 1.vietā - brīvība, 2.vietā - drošība, 3.vietā - attīstība, 4.vietā - taisnīgums, 5.vietā - stabilitāte. Iegūtie rezultāti rosināja interesantu diskusiju un viedokļu apmaiņu. Mācību stundās jaunieši veidoja pilsoņa – nākamās SAEIMAS vēlētāja anketu, izvērtēja, ar kādām rakstura iezīmēm apveltītu cilvēku vēlētos draudzēties, pamatojot, kāpēc? (1. pielikums) Šīs ir tikai dažas no aktivitātēm mācību stundās, kas saistītas ar projekta tēmu.

Apkopojot 2022./2023.mācību gada sadarbības ar ārpusskolas institūcijām, tad jāatzīst, ka ģimnāzijas jauniešiem ir veiksmīga sadarbība ar Alūksnes Bērnu un Jauniešu centru, jo daudzi aktīvi darbojas arī tajā. Kā dalībskola, šogad tikām uzaicināti divos Interesu centra projektos. Erasmus+ projekts “Demokrātijas formula”

(http://www.aluksne.edu.lv/index.php?option=com_phocagallery&view=category&id=1148:gimnazijas-aktivie-jauniesi-piedalas-starpnovadu-projekta-gulbene&Itemid=1607) ir vairāku novadu skolu pašpārvaldes aktīvistu izglītošana par demokrātijas jautājumiem, lai dalītos savā redzējumā, tiktos ar citu skolu jauniešiem, iesaistītos savas skolas, pašvaldības un reģiona dzīvē, kļūtu par aktīviem Eiropas pilsoņiem un radītu pozitīvas izmaiņas savā un pastarpināti visas sabiedrības dzīvē. Projekts “Padod tālāk!”, kurā apzinot jauniešu vajadzības, izstrādājot priekšlikumus un, sadarbojoties ar novada deputātiem, tiek sagatavots jaunatnes dokuments par konkrētu atbalstu jauniešu ideju realizēšanai. Šīs sadarbības veicina pilsonisko aktivitāti, kas pilnveido un audzina aktīvus un atbildīgus jaunos pilsoņus, vēlētājus.

Veicinot skolēnu interesi par uzņēmējdarbības procesiem un, sadarbojoties ar interešu centru, tika aicināti izteikt savas idejas kas nepieciešams Alūksnes puses jauniešiem, lai būtu interesantāks un pilnvērtīgāk pavadīts brīvais laiks, piemēram, kādi pasākumi, aktivitāšu iespējas u.c. Jaunieši piedāvāja, ko var izdarīt paši un kāds atbalsts nepieciešams no pašvaldības, lai šīs idejas varētu īstenot. (2. pielikums)

EP vēstnieku aktivitātes ir notikušas visa gada garumā. Kā viens no ļoti veiksmīgiem vēlēšanu simulācijas piemēriem, kurā piedalījās visi ģimnāzijas 7.-12.klašu skolēni un skolotāji, bija skolēnu pašpārvaldes prezidenta vēlēšanas. Tas pilnībā tika realizēts, balstoties uz vēlēšanu norises reglamentu - kandidātu izvirzīšana, priekšvēlēšanu kampaņas, prezidenta kandidātu debates, atbildes uz jautājumiem, visu skolas skolēnu un skolotāju iesaistīšanās, aizklāta balsošana un jaunā prezidenta pieņemšana pie ģimnāzijas direktorees.

http://www.aluksne.edu.lv/index.php?option=com_phocagallery&view=category&id=1078:gimnazijas-prezidenta-velesanas-2022&Itemid=1607

Skolēnu pašpārvaldes prezidents Kristers Mednis iniciēja un realizēja domu par podkāstu - "Podkāsts pie tāfeles" veidošanu par ģimnāzistiem nozīmīgām tēmām, piemēram, e-cigarešu izplatību jauniešu vidū, kā arī sarunas ar interesantām personībām, piemēram, jaunapstiprināto ģimnāzijas direktori Uvu Grencioni-Lapsenieti, pašvaldības deputātu Jāni Skulti <https://www.youtube.com/watch?v=nFzpdMGX4U4>.

Septembra nogalē ģimnāzijas jaunieši piedalījās Erasmus+ projektā "Mēs par ilgtspējīgu dzīvesveidu" Vācijā, Ernsta Glika dzimtajā pilsētiņā Vetīnā. Saeimas 14.vēlēšanas notika 2.oktobrī. Mūsu pilngadīgie jaunieši un skolotāji bija noraizējušies, ka nevarēs tajās piedalīties, bet noskaidrojām, ka tuvākais vēlēšanu iecirknis ir Berlīnē. Un tā skolotājiem, autobusa šoferiem un 2 jauniešiem bija iespēja piedalīties vēlēšanās Vācijā.

1.attēls. Pirmo reizi balso jaunais vēlētājs Kristers Mednis

2.attēls. Savu balsi pirmo reizi atdod Rūdolfs Pakalns

Kristers sava zinātniski pētnieciskā darba ietvaros veidoja un prezentēja jauniešiem pārskata tabulas par SAEIMAS vēlēšanu rezultātiem kopš 5. SAEIMAS un partiju saīsinājumu skaidrojumu un piederības blokus (2.pielikums, 1.un 2.tabula). Šīs tabulas ir labs mācību materiāls sociālo zinību stundām, tajās apkopota informācija, kas vieglāk palīdz uztvert un izprast vēlēšanu rezultātus un notikumus, kas ar tiem saistās.

Ģimnāzijā bieži tiek organizētas Prāta spēles, ko sagatavo pašpārvaldes jaunieši un vēstnieki. Viena no rudens spēlēm, kurā piedalījās 10 komandas, bija veltīta Eiropas Savienības vēstures jautājumiem, Eiropas Parlamentam, EP vēlēšanām, ģeogrāfijai, kultūrai.

http://www.aluksne.edu.lv/index.php?option=com_phocagallery&view=category&id=1089:prata-speles&Itemid=1607

Baltijas valstu aktīvākie EP Vēstnieku skolu jaunieši no Igaunijas, Latvijas, Lietuvas un Somijas 2022.gada augustā tikās Tallinā kopīgā starptautiskā nometnē. Bija interesanta un daudzveidīga programma-apmeklējām Igaunijas parlamentu Riigikogu, pētījām savas tiesības un iespējas Brīvības muzejā, spēlējām lomu spēles Eiropas pieredzes centrā. Un tieši šis pasākums bija veiksmīgs aizsākums divu ģimnāziju - Bauskas un Ernsta Glika Alūksnes Valsts ģimnāziju jauniešu draudzībai. Tā februārī bauščenieki viesojās Alūksnē, bet jau aprīlī alūksnieši - Bauskā. Tikšanās programmas abas skolas bija sagatavojušas tā, lai jaunieši iepazītu un uzzinātu pēc iespējas vairāk. Neizpalika arī intelektuālās prāta spēles par ES un EP. Īsts skolēnu iniciatīvas projekts- jauniešu uzdrīkstēšanās organizēt, plānot divu EP Vēstnieku skolu draudzību!

http://www.aluksne.edu.lv/index.php?option=com_phocagallery&view=category&id=1140:bauskas-valsts-gimnazijas-ekskursija-pa-sniegoto-aluksni-viesosanas-abjc-un-sadraudzibas-vakars&Itemid=1607 un

http://www.aluksne.edu.lv/index.php?option=com_phocagallery&view=category&id=1159:atkaltiksanas-ardraugiem-no-bauskas-valsts-gimnazijas&Itemid=1607

Vēstnieki atsaucās arī uz Porto Vēstnieku skolas aicinājumu iesūtīt video par Eiropas nākotni un to, kas katram jaunietim jādara, lai Eiropa būtu saliedēta un spēcīga. Mūsu ģimnāzisti aizsūtīja divus video.

VIDEO - FAILOS

Interesanta izvērtās Beātes intervija ar Klāru - AFS apmaiņas programmas skolnieci no Čehijas. Tas veicina labākas izpratnes veidošanu par Latvijas vietu Eiropā, par iespējām katram Eiropas pilsonim, kā arī sociālo saliedētību.

INTERVIJA - FAILĀ

Ziemassvētku noskaņās vēstnieki organizēja klašu sadarbības, izglītošanas pasākumu par Eiropas Savienību, Eiropas Parlamentu un vēlēšanām. Darbojoties deviņās stacijās bija iespēja - uzzināt par Eiropas Savienību, spriest par to, kādas iespējas sniedz brīvība, ieskatīties savā un Eiropas nākotnē, piedalīties interaktīvajā prezentācijā "menti", noskaidrojot, ko tieši var darīt tagad un turpmāk, lai uzlabotu dzīvi Latvijā un Eiropā, piedalīties Kahoot! spēlē, iepazīties ar ideoloģijas pamatiem un to paveidiem, uzzināt par to, kas ir viltus ziņas un kā tās atpazīt.

ideologijas.pptx

Viltus ziņas.pptx

http://www.aluksne.edu.lv/index.php?option=com_phocagallery&view=category&id=1121:12-a-klases-ep-vestnieku-skolas-komandas-un-skolenu-vaditas-nodarbibas&Itemid=1607

Gatavojoties jau nākamajām Eiropas Parlamenta vēlēšanām, ar skolēniem tika diskutēts par to, kā ģimene un paši piedalījās SAIEIMAS vēlēšanās. No dalības atturēja tas, ka nevar balsot par atsevišķu kandidāt, bet jāvēlē par visu partiju, ka jāiet uz iecirkni, ka nevar balsot elektroniski, neuzticība partijām, pandēmijas ietekme, pārāk daudz kandidējošo partiju u.c. <https://padlet.com/alisezara/faktori-kas-ietekm-dal-bu-v-l-an-s-hpzezbhj1hbiiilrp>

Lai uzzinātu skolas jauniešu līdzdalību politiskajās norisēs un viņu viedokli par vēlēšanām, tika veikta aptauja ģimnāzijas vecāko klašu skolēniem. Par to vai viņi var ietekmēt svarīgus lēmumus, 32.5% atbildēja, ka var un 35%, ka var daļēji ietekmēt šos procesus. Gandrīz puse no jauniešiem, 47.5% ir piedalījušies kādā sabiedriskā apspriešanā un 82,5% jaunieši apgalvo, ka piedalīsies vēlēšanās.

infogr_aptauja.pdf

Iemesli, ko jaunieši minēja, kāpēc piedalīsies vēlēšanās, lielākā daļa norādīja, ka tas ir pilsoņa pienākums, ka katrai balsij ir nozīme, lai ietekmētu novada, pilsētas, valsts nākotni un cerību uz labākām pārmaiņām. (4.pielikums) Savukārt, faktori, kuri varētu motivēt piedalīties vēlēšanās, tika minēti reklāmpasākumi, reklāmu izvietošana, stāstīt par vēlēšanām skolās, pieejamāku vēlēšanu sistēmu un solījumu izpildīšanu no partiju puses. (5.pielikums)

Lai veicinātu jauniešu dalību vēlēšanās, ģimnāzijas vēstnieki veidoja infografikas par to, kas ir vēlēšanas un reklāmas aicinājumus, kāpēc piedalīties un nākt nodot savu balsi – vēlēt. (6. pielikums)

Izglītībai skolā ir liela ietekme uz pilsonisko un sociālo līdzdalību, kas motivē iesaistīties skolas, kopienas un valsts notikumos. Mācību procesa laikā tiek veicināta jauniešu līdzdalība dažādās formās, norisēs, projektos, tiek akceptētas viņu iniciatīvas un atbalstītas idejas. Jauniešu atbildība, pilsoniskā aktivitāte un līdzdalība sniedz ieguldījumu personības pilnveidē, tādējādi sekmējot vietējās kopienas un valsts izaugsmi. Balstoties uz zināšanām un demokrātijas būtību, tiek veidota jaunā vēlētāja aktivitāte dalībai vēlēšanās, motivēta indivīda darbība, kas var ietekmēt kopienas norises. PIECELIES UN NOBALSLO!

Uzdevumi mācību procesā

JAUNIETIS: 15^g SAEIMAS VĒLĒTĀJS

Par savu izvēli vēlēšanās saka ...

G Vārds, uzvārds Galina Ākuļa

S Kur dzīvo? Lāzberģi

S Kas skolā patīk, kas nepatīk? Pusdienu ioti gariņo, patīk matemātika, nepatīk vēsture

S Kādas rakstura īpašības piemīt? Iedomīga, draiska, gudra, ekstroverts

V Kādi ir hobiji? Ko dara brīvajā laikā? Skrien, gurķi, zinē, glezno, veido, blogere, filme IT, ~~yes~~ aktīva Twitter.

V Kādus sociālos tīklus izmanto? Kam seko? Snapchat, ~~yes~~ Instagram, TikTok, Malishka partneri Sindija Lo, Yana Bruk, Bacha, VildonSTV

V Ko visbiežāk meklē Google? ~~yes~~, Jārvīns LV, cik ~~yes~~ cilvēku strādā ar eziņspēju iestādes, tuvākais veikalšs.

J No kā baidas? Bachas ~~yes~~ aiziešana no sociālajiem tīkiem, zirnvejām, vēstures, ~~yes~~ rādītājiem, kas rada stresu?

J Vēstures standars, maz skatijumi, jauns + Twittera beefs.

J Ko vēlas saņemt dāvanā? ~~yes~~ Pierīnu un nauti, čivauvu

J Ko nekad nedaritu? ~~yes~~ Māku mācīties vēsturi, pamestu TikToku.

K Kā vērtē savas iespējas Latvijā? ~~yes~~ Nauj, nov skatījumu valdība nesciprot, nevarētu klūt par karīgu blōseri.

K Ko vēlas sasniegt, par ko sapņot? ~~yes~~ Būt par Zīgoņi, apprečēt Mīlu Ušakovu.

K Kādu redz Latviju pēc 10 gadiem? ~~yes~~ Vēl morzakai neviņi tagad, nav iespēju

K Vēlēšanas

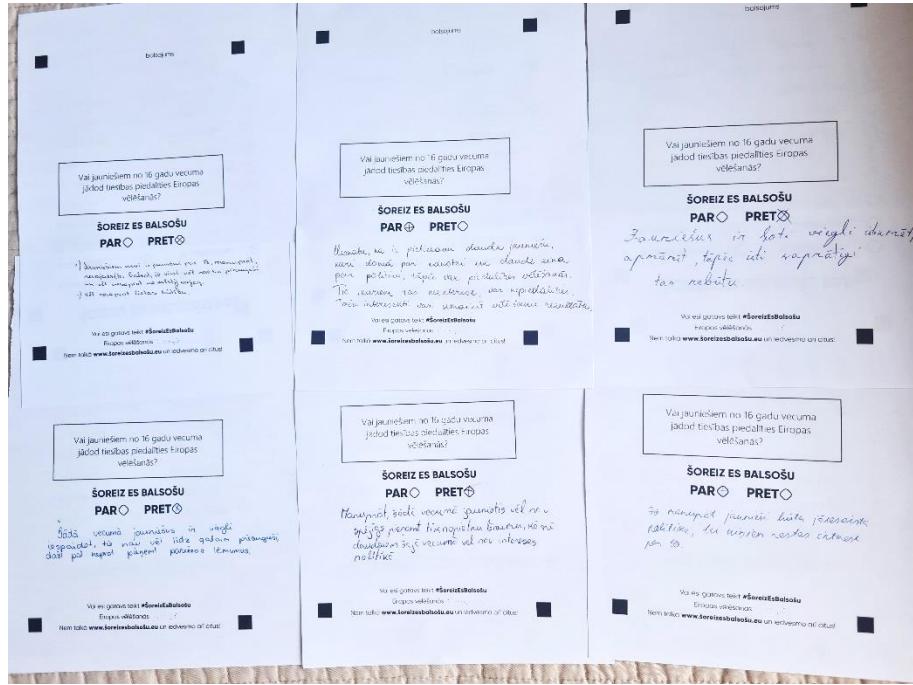
Projekta Nr. 2022.LV/NVOF/MAC/010/06. Projektu finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Kultūras ministrijas piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

AR KURU NO VIŅIEM TU ... ?

- A. Apmierināts ar dzīvi savā pilsētā, uzskata, ka vietējā vara respektē iedzīvotājus. Labi informēts, seko pašvaldības darbam, izmanto savas tiesības un regulāri apmeklē domes sēdes. Piedalās visās tikšanās ar deputātiem un pauž viedokli. Darbojas NVO un regulāri sagatavo priekšlikumus deputātiem.
- B. Ar interesi seko aktualitātēm. Uzskata, ka vietējā vara strādā labi un deputātiem var pilnībā uzticēties. Tāpēc nevajag viņus lieki fraucēt, kavēt savu un amatpersonu laiku. Katram jādarbs siksni, nevis jāceļšs kaut ko mainīt nevajadzīgās aktivitātēs.
- C. Interesē, kas notiek līdzās. Uzskata, ka amatpersonas strādā slīkti un viņu lēmumi paslīkina iedzīvotāju dzīvi. Tāpēc organizē aptaujas, lai noskaidrotu iedzīvotāju viedokli un sagatavotu priekšlikumus deputātiem. Organizē piketus u.c. aktivitātes, protestējot pret nepieņemamiem lēmumiem.
- D. Izsaka negatīvu viedokli par dzīvi savā pilsētā. Visu kritizē, neiedziļinoties faktos, balstoties uzbaumām. Uzskata, ka vietējā vara strādā slīkti un nav vērts tērēt enerģiju, lai kaut ko mainītu, jo tāpat neviens netiek īems par pilnu. Uzskata, ka dzīve citur ir daudz labāka, nekā paša pilsētā.

Draudzētos ...

Kāpēc?

Tava ideja	Idejas apraksts	Ko idejas realizēšanā var darīt paši jaunieši?	Kāds atbalsts būtu nepieciešams no pašvaldības puses?
1. Interesu klubu	Jaunieši izveido klubu par viņu interesējošo tēmu un satiekas, lai apspriestos un viens otru motivētu, ieinteresētu un izglītotu par tēmu.	Izveidot jau savu grupu un painteresēties, vai nav iespēja pēc stundām skolā izveidot savu pulciņu kā klubu. Vai meklēt telpas pilsētvilē, piemēram interešu centos, izglītības iestādēs, kafejnīcas u.c.	Nodrošināt telpas un iespējams kādu kontaktpersonu, kas varētu palīdzēt iesaistīties kādos projektos, konkursos, lai vairāk uzzinātu par savu interešu klubu.
2. "Podcasts" jauniešiem	Kā radio stacija Alūksnes novada jauniešiem, kurā būtu iespējams uzzināt visdažādākās aktualitātes un iespējas novadā, kas svarīgas jauniešiem.	Uzsākt jau šo ideju un publicēt sociālajos tīklos, izplatīt savā draugu, skolas lokā.	Nodrošināt telpu, aparātūru, kā arī "reklāmu", izplatot sociālajos tīklos.
3. Radošas meistarklases	Iespēja apmeklēt dažādas meistarklases, kuras papildinātu skolēnu zināšanas un intereses, kuras turpmāk iespējams pilnveidot, tādējādi veidojot saikni ar meistariem darba sfērā.	Rakstīt sev interesējošiem meistariem savā sfērā un painteresēties par iespējamām apgūt viņu prasmes, amatu.	Organizēt un saskaņot šīs tikšanās, nodrošinot telpu, materiālus un citus izdevumus.
4. Alūksnes Jauniešu mājaslapa	Mājaslapa, kura apkopotu visu aktuālo informāciju jauniešiem ar iespēju pieteikties pasākumiem un diskutēt par visdažādākajām tēmām	Iespējams jau izveidot šādu mājaslapu vai sociālos tīklus, nodrošinot un ievācot informāciju, kā arī izveidojot dažādas rubrikas, kas piesaistītu jauniešus.	Nodrošināt mājaslapu vai sadaļu kādā jau pašvaldības esošajā lapā, kur jauniešiem iespējams aktualizēt un izpausties radoši.
5. Karaoke un izklaides nams	Vieta, kur jauniešiem iespējams "skalāk" uzvesties, dziedot karaoke, dejojot, izpausties radoši, veidojot izstādes, spēļu vakarus.	Jaunieši var jau veidot aktivitātes, meklējot alternatīvas telpas un organizēt pasākumus, pilnveidojot savu iniciatīvu un velmes.	No pašvaldības būtu nepieciešams finansiālais atbalsts, lai atrastu šo "namu", vietu, kur jaunieši varēs sanākt.

Lūdzu apdomā un uzraksti savu redzējumu, kas nepieciešams Alūksnes puses jauniešiem, lai būtu interesantāks un pilnvērtīgāk pavadīts brīvais laiks- kādi pasākumi, kādas iespējas, telpas vai aktivitāšu iespējas u.c. Varbūt kaut ko, kas ir, vajag pilnveidot?

Tava ideja	Idejas apraksts	Ko idejas realizēšanā var darīt paši jaunieši?	Kāds atbalsts būtu nepieciešams no pašvaldības puses?
1.	Mūzikas norises vietas: Mūzikas atskaņošanas vietas vai atvērtā mikrofona vakari var būt jautrs veids, kā jauniešiem izbaudīt vietējos talantus un pašiem uzstāties, vai organizēt dažādus vakaros naktsklubu stilā, ar dažādām aktivitātēm/tēmām.	Paši iesaistīties organizēšanā, citu cilvēku iesaistīšanā, kā arī kādu plaši pazīstamu personu piesaistīšanā.	Pašu telpu atrašana/pieejamība, aparatūra, atļaujas, finansiālā nodrošināšana, atbalsts un sadarbošanās, licenžu iegūšana un organizatoriskā palīdzība.
2.	Publiskā parka uzlabošana: Izveidot vietas, kur ir iespējams izveidot piknikus vai vietu, kur atpūsties cilvēku lokā, lai plašā teritorija būtu izmantota lietderīgāk.	Kopt parku vai arī ar pieaugušo palīdzību izveidot šādas vietas pa visu parku.	Palīgspēki/organizatori, cilvēki, kuri uzņemtos izveidot plānu, finansiāls nodrošinājums, atbalsts un iniciatīva.
3.	Kopienas centrs: Šāds centrs var būt lieliska vieta, kur piedāvāt tādas aktivitātes kā deju nodarbības, fitnesa nodarbības, kulinārijas nodarbības un pat mākslas nodarbības, kuras būtu centrētas un jauniešiem vai studentiem, nevis bērniem.	Piedāvāt lietas, kuras viņus interesē un tad atlasīt vispopulārākās nodarbes savu vienaudžu vidū, kā arī aktualizēt šīs aktivitātes vai sasaistīt ar to, kas aktuāls.	Telpu un finansiālais nodrošinājums, piemērotais personāls, iniciatīva un interese, palīdzība realizēšanā un organizatori.
4.	Āra piedzīvojumu programmas: āra piedzīvojumu programmu organizēšana, piemēram, kempingu braucieni vai pārgājienu plašā cilvēku lokā, var sniegt iespēju jauniešiem izaicināt sevi un iepazīt dabu, kas centrēta uz pusaudžiem vai studentiem, nevis bērniem.	Jaunieši var palīdzēt ar šo programmu organizāciju, piemēram, izvēlēties aktuālākās nodarbes jauniešu vidū, galamērķus, kā arī aktivitātes, kas interesētu pārējiem.	Finansiālais nodrošinājums/atbalsts, programu organizatori un realizatori, palīdzība un personāls.
5.	Kinoteātri: Mazpilsētas kinoteātris var piedāvāt iedzīvotājiem iespēju redzēt jaunākās filmas, nebraucot uz lielāku pilsētu, šī būtu lieliska iespēja kā pavadīt vakarus.	Jaunieši varētu ieinteresēties tajā, ko pārējie vēlas skatīties, kas tajā brīdi ir vis aktuālākais vai nu pasaulē, vai arī pašu jauniešu vidū, tādējādi palīdzot organizācijā.	Finansiālais atbalsts/nodrošinājums, telpas, licenžu iegūšana, interese, atbalsts un personāls, kā arī organizatori.

3. Pielikums

I.tabula

Vēlēšanu rezultātu apkopojums

Saeima	Vēlētāju aktīvitāte	Iekļuvušās partijas	Priekšsēdētājs	Ministru prezidents	Koalicijas partijas	Galvenie darba virzieni un pieņemtie politiskie lēmumi
5.Saeima 06.07.1993.- 07.11.1995	89,9%	1.LC 2.LNNK 3.SL-AT 4.LZS 5.Līdz. 6.TB 7.KDS 8.DCP	Anatolijs Gorbunovs (LC)	Valdis Birkavs (LC) 03.08.1993. — 15.09.1994.	LZS; LC	*1925. gada likumu "Par Ministru kabineta iekārtu", *Pilsonības likumu, *Korupcijas novēršanas likumu, *pašvaldības reforma *līgums par Krievijas Federācijas Bruņoto spēku pilnīgu izvešanu, *Satversmes atjaunošana. *Latvijas lata ieviešana *Pieteikums Eiropas Savienībai
				Māris Gailis (LC) 15.09.1994. – 21.12. 1995.	LC; SL-AT	
6.Saeima 07.11.1995.- 03.11.1998.	71,9%	1.DPS 2.LC 3.Tautas kustība "Latvijai" 4.TB 5.LVP 6.LZS/KDS 7.LNNK/LZP 8.TSP 9.LSP	Ilga Kreituse (DPS) (līdz 26.09.1996.) Alfrēds Čepānis (DPS) (no 26.09.1996.)	Andris Šķēle (startē bezpartejiski) 21.12.1995.– 13.02.1997.	DPS; LC; TB; LNNK/LZP; LZS; KDS; LVP; KDS	*Būtiskus grozījumus Satversmē: pievienota Astotā nodaļa „Cilvēka pamattiesības” *Tika pildīti Kopenhāgenas kritēriji * Strādāts pie sakļautas sabiedrības *Valsts valodas apguves programma *Makroekonomikas stabilizēšana
				Andris Šķēle (startē bezpartejiski) 13.02.1997.– 06.08.1997.	DPS; LC; TB; LZS; LZS/KDS LNNK; LZP	
				Guntars Krasts (TB) 07.08.1997.– 26.11.1998.	LC; TB/LNNK; LZS/KDS; LNRP/LZS	
7.Saeima 03.11.1998.– 05.11.2002.	71,9%	1.TP 2.LC 3. TB/LNNK 4.PCTVL 5.LSDSP 6.JP	Jānis Straume (TB/LNNK)	Vilis Krištopāns (LC) 26.11.1998. – 16.07.1999.	LC; JP; TB/LNNK	*pieņemti 917 likumi *Grozījumi Satversmē, *Valsts pārvaldes iekārtas likums *Elektronisko dokumentu likums *Komerclikums, grozījumi *Grozījumi Administratīvā procesa likumā *Grozījumi Kriminālprocesa kodeksā
				Andris Šķēle (TP) 16.07.1999.- 05.05.2000.	TP; TB/LNNK; LC	
				Andris Bērziņš (LC) 05.05.2000.- 07.11.2002.	LC; TB/LNNK; JP	
8.Saeima 05.11. 2002. - 7.11. 2006.	71,51%	1.JL 2.PCTVL 3.TP 4.ZZS 5.LPP 6.TB /LNNK	Ingrīda Ūdre (ZZS)	Eiņārs Repše (JL) 07.11.2002.- 09.03.2004.	JL; LPP; ZZS; TB/LNNK	*Pieņemti 1272 likumi *Biedrību un nodibinājumu likums *Valsts un pašvaldības īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likums *Kriminālprocesa likums
				Indulis Emsis (ZZS) 09.03.2004.- 02.12.2004.	ZZS; TP; LPP	
				Aigars Kalvītis (TP) 02.12.2004.- 07.11.2006.	ZZS; TP; LPP	
9.Saeima 07.11.2006. - 01.11.2010.	60,98%	1.TP 2.ZZS 3.JL 4.SC 5.LPP/LC 6.TB /LNNK 7.PCTVL	Indulis Emsis (ZZS) (līdz 21.09.2007.) Gundars Daudze (ZZS) (no 21.09.2007.)	Aigars Kalvītis (TP) 07.11.2006.- 20.12.2007.	TP; ZZS;CLPP; LC; TB /LNNK	*Pieņemti 1271.likums galīgajā lasījumā. *Notika globālās finanšu krīzes pārvarēšana: -Paaugstināja pievienotās vērtības nodokli no 18% uz 21%, -Palielināja cenas: tabakai, alkoholam, degvielai
				Ivars Godmanis (LPP/LC) 20.12.2007.- 12.03.2009.	ZZS; LPP; LC; TB /LNNK	

						kafījai. -Samazināja iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi no 25% uz 23%. -Samazināja darba samaksas finansējumu valsts un pašvaldības institūcijām.
				Valdis Dombrovskis (V) 12.03.2009.- 03.11.2010.	TP; ZZS; JL; TB /LNNK	
10.Saeima 02.11.2010.- 17.10. 2011.	63,12%	1.V 2.SC 3.ZZS 4.Visu Latvijai-Tēvzemei un Brīvībai/LNNK 5.Par labu Latviju	Solvita Āboltiņa (V)	Valdis Dombrovskis (V) 03.11.2010.- 24.10.2011.	V; ZZS	* Pieņemti 310 likumi *2011.gadā valsts prezidents V.Zatlers atlaida Saeimu, pamatojums tam bija izbeigt demokrātijas privatizāciju un šauru personu grupu interešu patvaļu Latvijā. Saeimas atlaišana likumīgi pamatojās uz Satversmes 48.pantu.
11.Saeima 17.10. 2011. - 03.11.2014.	59,45%	1.SC 2.V 3.ZRP 4.NA 5.ZZS 6.Pie frakcijām nepiederōtie deputāti	Solvita Āboltiņa (V)	Valdis Dombrovskis (V) 25.10.2011.- 22.01.2014.	V; ZPR; NA; neatkarīgii deputāti	*129 jauni likumi, *Nulles deklarācija, *budžeta vidējā termiņa plānošana *Tika ieviests euro (2014.gadā). *Aizsardzības budžeta plānveida palielināšana, *Nolemts publiskot „Čekas maisus”(pēc zinātniskas izpētes)
12.Saeima 04.11.2014.- 06.11.2018.	58,85%	1.Saskaņa 2.V 3.ZZS 4.NA 5.LRA 6.NSL	Ināra Mūrniece (NA)	Laimdota Straujuma (V) 05.11.2014.- 11.02.2016.	V; ZZS; NA	*187 jaunu likumu izstrāde un pieņemšana * pieņemusi likumu par mācību pāriešanu valsts valodā *pieņēma Enerģētikas likumu
13.Saeima 06.11.2018.- 01.11.2022.	54,56%	1.Saskaņa 2.KPV LV 3.JKP 4.AP 5. NA 6.ZZS 7.JV	Ināra Mūrniece (NA)	Artūrs Krišjānis Kariņš (JV) 23.01.2019.- 01.11.2022.	JV; KPV; JKP; AP!; NA;	*Grozījumi kriminālprocesā *Izveidota stipra un noturīga finanšu noziegumu novēršanas sistēma *Izveidota Ekonomisko lietu tiesa *Covid-19 slimības ierobežošanas likumi *Vakcīnu iepirkums * Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likums.
14.Saeima 01.11 2022.-pašlaik	59,41%	1.JV 2.ZZS 3.AS 4.NA 5.S! 6.P 7.LPV	Edvards Smiltēns (AS)	Artūrs Krišjānis Kariņš (JV) 23.01.2019- mūsdienas	V; NA; AS	

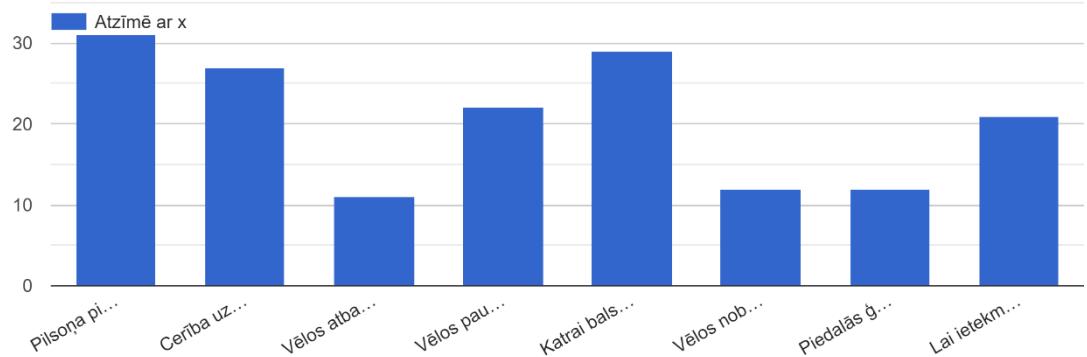
Partiju saīsinājumu skaidrojums un piederības bloki

Partijas nosaukums	Saīsinājums	Partijas piederība politiskajam blokam
"Latvijas Ceļš"	LC	labēji liberāla politiska partija
Latvijas Nacionālās neatkarības kustība	LNNK	nacionāli konservatīva politiska partija
Saskaņa Latvijai — atdzimšana tautsaimniecībai	SL-AT	ideoloģijas pamatā bija kreisi centriskas un socialdemokrātiskas vērtības
Latvijas Zemnieku savienība	LZS	centriskā partija
Līdztiesība	.....	nav precīzu datu
Tērvzemei un Brīvībai	TB	nacionāli konservatīva politiska partija
Kristīgi demokrātiskā savienība	KDS	partija ar konservatīvisma idejām
Demokrātiskā Centra partija	DCP	centriskā partija
Demokrātiskā partija "Saimnieks"	DPS	autora rīcībā nav pietiekami daudz ziņu
Tautas kustība "Latvijai"	....	autora rīcībā nav pietiekami daudz datu
Latvijas Vienības partija	LVP	partija tendēta uz lauksaimniecību
Latvijas Zemnieku savienība kopā ar Kristīgo Demokrātu partiju	LZS/KDS	uz tradicionālām kristīgām vērtībām orientēta partija
Tautas Saskaņas partija	TSP	sociāldemokrātiski orientēta partija
Latvijas Sociālistiskā partija	LSP	kreisi pozicionēta partija
Latvijas Nacionālās neatkarības kustība un Latvijas Zaļā partija	LNNK/LZP	konservatīva politika
Tautas partija	TP	konservatīvi labēja politiska partija
Tērvzemei un Brīvībai/ Latvijas Nacionālās neatkarības kustība	TB/LNNK	nacionālistiska partija Latvijā, labēji pozicionēta partija
"Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā"	PCTVL	kreisi pozicionēta partija
Latvijas Sociāldemokrātiskā Strādnieku partija	LSDSP	kreisi pozicionēta partija
Latvijas Sociāldemokrātiskā Strādnieku partija	LSDSP	kreisi pozicionēta partija
Tērvzemei un Brīvībai/LNNK	(TB/LNNK)	bija nacionālistiska partija Latvijā, labēji pozicionēta partija.
"Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā"	(PCTVL)	kreisi pozicionēta partija
Jaunā partija	(JP)	centriski orientēta partija
"Jaunais laiks"	(JL)	labēji orientēta politiskā partija, kas pārstāvēja liberālismu
Zaļo un Zemnieku savienība	(ZZS)	centriski labēji orientēta partija, pārstāv konservatīvisma ideju.
Latvijas Pirmā partija	(LPP)	labēji orientēta partija, pārstāvēja liberālismu
Latvijas Pirmā partija/Latvijas ceļš	LPP/LC	labēji orientēta partija, pārstāvēja liberālismu.
Saskaņas centrs	(SC)	centriski kreisa politiskā apvienība.
Vienotība	(V)	pārstāv Liberālo konservatīvismu un ienem centriski labēju pozīciju
Nacionālā apvienība Nacionālā apvienība "Visu Latvijai!"— "Tērvzemei un Brīvībai/LNNK"	(NA) (Nacionālā apvienība VL— TB/LNNK)	labēji pozicionēta nacionāli konservatīva partija.

Zatlera Reformu partija	(ZRP)	centriski labēja politiskā partija.
Politiskā apvienība "Par Labu Latviju!"	(PLL)	autoram par so partiju pietiekami ziņu nav.
Latvijas Reģionu Apvienība	(LRA)	centriski pozicionāla partija. Partijas ideoloģija-reģionālisms
„No sirds Latvijai”	(NSL)	konservatīva un mēreni eiroskeptiska politiskā partija
Jaunā Vienotība	(JV)	centriski-labēja, liberāla partiju apvienība
Jaunā konservatīvā partija	(JKP)	konservatīva centriski labēja partija.
Attīstībai/Par!	(AP!)	centriski pozicionēta sociāli liberāla partija
KPV LV jeb "Kam pieder valsts?"	(KPV)	bija centriski labēja politiskā partija, kura balstījās uz sociāldemokrātiju.
Apvienotais saraksts jeb pilnajā nosaukumā "Apvienotais saraksts — Latvijas Zaļā partija, Latvijas Reģionu Apvienība, Liepājas partija"	(AS)	zaļā konservatīvisma tendēta partijas.
Stabilitātei!	(S!)	Partija sevi uzskata par centrisku, tā ir tendēta uz populismu un eiro skepti
Progresīvie	(P)	sociāldemokrātiska, centriski kreisa un progresīva politiskā partija
Latvija pirmajā vietā	(LPV)	ir populistiska, sociāli konservatīva, labēja Latvijas politiskā partija.

4.Pielikums

Iemesli, kāpēc plāno piedalīties vēlēšanās!

5.Pielikums

The infographic features a large image of a ballot box with the Latvian coat of arms and a person in a suit holding a briefcase and a document. Below the image is the title "Kā motivēt piedalīties vēlēšanās?" (How to motivate participation in elections?).

Left Column:

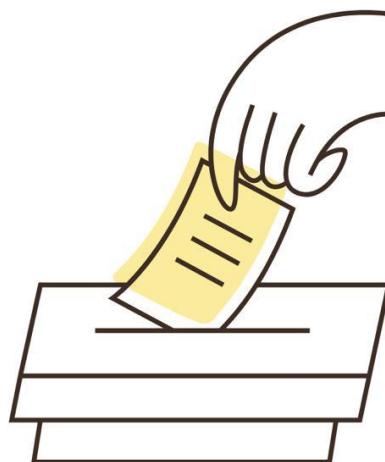
- Popularizēt, izliekot plakātus
- Informēt par to skolās
- Mudināt jauniešus ar balsošanas kampaņām
- Sniegt vieglāku informāciju par kandidātu vēlēšanām

Right Column:

- Rādīt ietekmi, kura ir katrai balsij
- Ieviest obligāto balsošanu
- Parādīt izmaiņas valstī

Celies un balso!

Izmanto savu balsi, un
aizstāj savas prioritātes,
aizsargā savas vērtības,
jo katra balss ietekmē un
veido vienlīdzīgu,
demokrātisku vidi
sabiedrībā.

POLITISKĀ LĪDZDALĪBA IR SVARĪGS DEMOKRĀTISKAS PIENĀKUMS!

infogrvelesanas.pdf (Komandrinda)

infogr_kapec_velet.pdf

Ernsta Glika Alūksnes Valsts ģimnāzijas Eiropas Parlamenta Vēstnieku skolas vēstnieki-

Reinis	Ābeltaņš
Ralfs	Vīksna
Marta	Aire
Aleksandrs	Savkovs
Monta Dārta	Junkure
Evelīna Denīze	Smolovina
Alise	Zara
Deiva	Hvaleja
Kristers	Mednis
Edvards Kristiāns	Koemecs
Kristers	Puzulis
Patrīcija	Miesniece
Evelīna	Černomirdina
Evelīna	Spiridonova
Viktorija	Rainika
Sintija	Auseja
Iveta	Mikijanska
Inguna	Vilemsone
Beāte	Kreice
Gundars	Svilāns